

WYNIA'S WEEK

Marcel Metze op video en in podcast over zijn politieke biografie van Shell

Door [Menno Tamminga](#) - 29 juli 2023
Geplaatst in [Podcast](#) - [Shell](#) - [WWTV](#)

Olie- en gasmultinational Shell heeft een eigen inlichtingen- en veiligheidsdienst, waardoor het concern steeds ongrijpbaarder wordt en steeds meer op een staat in de staat lijkt. 'Hier zitten ze op glad ijs,' zegt Marcel Metze, auteur van het nieuwe boek *Hoog Spel* over Shell, [in een gesprek](#) met Menno Tamminga op *Wynia's Week TV* (WWTV). Het uitvoerige gesprek (68 minuten) is ook te beluisteren als podcast, op [Spotify](#) en op [Apple Podcasts](#).

Metze schetst in zijn boek ook hoe Shell steeds wantrouwiger kijkt naar de samenleving – ook de Nederlandse – en daarom maatregelen neemt om de risico's in kaart te brengen én te beperken. 'De wereld is gevaarlijk,' zo verwoordt Metze de visie van de Shell-top op de burgers.

Een schemerachtig netwerk

De Shell veiligheidsdienst, Corporate Security genaamd, bestaat uit mensen die voor inlichtingendiensten in de VS en Engeland hebben gewerkt, uit oud-politiemensen en uit oud-militairen. Alles bij elkaar ruim 250 experts. Het is te verwachten, zegt Metze, gezien de achtergrond van deze mensen, dat Shell Corporate Security ook zijn contacten heeft bij en samenwerkt met staatsveiligheidsdiensten en met particuliere inlichtingenbureaus. 'Wie houdt hier toezicht op?,' vraagt hij zich af. 'Welke regels gelden in dat schemergebied?'

Een van de taken van Shells veiligheidsdienst, zo vertelt Metze, is om mensen te monitoren van wie Shell vermoedt dat zij een gevaar voor het bedrijf zullen worden vóóordat ze echt een gevaar zijn.

Marcel Metze op video en in podcast over zijn politieke biografie van Shell

De oprichting van Corporate Security is maar een van de vele pogingen van Shell om meer greep te krijgen op wat er in de samenleving gebeurt. Samen met andere Nederlandse multinationals deed Shell dat ook door geschikte werknemers te polsen voor de politiek. Metze vertelt over de loopbaan van oud-Shell-werknemer Frits Bolkestein, de latere VVD-leider. Hij was in zijn beginjaren in de Tweede Kamer 'een welsprekende woordvoerder' van Shell. Ook onthult hij een nieuwtje over de hulp van Shell bij de opsporing van Rara-terreurverdachten eind jaren tachtig.

In het gesprek met *Wynia's Week TV* looft Metze de ministers die na de Tweede Wereldoorlog en bij de onderhandelingen over de wereldgasvondst in Groningen in 1959/1960 krachtig tegenspel boden tegen Shell. Zij zorgden ervoor dat Shell toen in meerderheid in Nederlandse handen bleef.

Onze ministers waren ooit zwaargewichten

Later kreeg de Nederlandse overheid een ruim aandeel in de winst van het Groningse gasveld, veel ruimer dan wat internationaal gebruikelijk was. Politici toen snaptten heel goed dat het gewicht van Nederland in de wereld ten nauwste samenhang met het grote gewicht van Shell in de wereld, zegt Metze. 'Dat soort politici heeft Nederland niet meer. Ze dachten groter. Politici van nu zijn kleiner gaan denken.'

Shell had meer dan een eeuw hoofdkantoren in Den Haag en Londen, maar is twee jaar geleden een puur Brits bedrijf geworden.

In *Hoog spel. Een politieke biografie van Shell*, ontpopt Metze zich als een kritische biograaf, maar niet als een *Shell-basher*. Hij zegt: 'Er zijn heel veel dingen waarvan je diep onder de indruk kunt zijn bij Shell. Shell wist altijd de slimste mensen te vinden voor het bedrijf, wereldwijze mensen, mensen die iets te vertellen hebben. En qua technologie is dit natuurlijk topniveau.'